

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
_____ 2021 року,
протокол № ____ .

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2021 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
із спеціальності 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
денної форми навчання

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, кандидатка психологічних наук, доцентка
25 серпня 2021 року

_____ Оксана ГУМЕНЮК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор філософських наук, професор

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

28 серпня 2021 року

Декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

_____ 2021 року

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет і завдання психології особистості	8	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Методи дослідження особистості у контексті діяльності соціального працівника	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Сутність поняття «особистість» у психології	11	4	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Багатовимірність у розумінні особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Ціннісно-мотиваційна сфера особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Теорії особистості у психоаналізі	11	4	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Сфера самосвідомості особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Рольові теорії особистості. Особистість як сукупність соціальних ролей	8	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Теорії особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Самооцінка особистості	10	4	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Когнітивні концепції особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Гуманістичні концепції особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 13. Типології	9	2	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-

особистості, що ґрунтуються на властивостях індивіда												
Тема 14. Теорії розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 15. Поняття про структуру особистості у вітчизняній психології	2		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 16. Індивідуально-типологічні властивості особистості	11	4		-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 17. Діяльнісний підхід до становлення і розвитку особистості у вітчизняній психології	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 18. Моделі особистості в сучасній українській психології	2		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього годин:	90	22	22	-	-	46	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Предмет і завдання психології особистості	2	-
1.1.	Психологія особистості як галузь науки		
1.2.	Актуальні проблеми психології особистості		
1.3.	Базові поняття психології особистості		
1.4.	Методи дослідження особистості		
2-3.	Сутність поняття «особистість» у психології	4	-
2-3.1.	Загальна характеристика життєвого циклу розвитку особистості.		
2-3.2.	Розвиток нервової системи, фізичний, статевий, когнітивний та моральний розвиток.		
2-3.3.	Психологічні особливості вікових періодів.		
2-3.4.	Аномальна поведінка і методи психологічної допомоги.		
4-5.	Теорії особистості у психоаналізі	4	-
4-5.1.	Теорії особистості у психоаналізі (З. Фрейд, К.-Г. Юнг, А. Адлер, К. Хорні, Е. Фромм)		

4-5.2. 4-5.3. 4-5.4.	Гуманістичні теорії особистості Когнітивні теорії особистості Трансперсональні теорії особистості		
6.	Рольові теорії особистості. Особистість як сукупність соціальних ролей	2	-
6.1. 6.2. 6.3. 6.4.	Загальна характеристика рольової теорії особистості Соціальні ролі у теорії Р. Дарендорфа Концепція символічного інтераціоналізму Дж. Міда Соціальна роль особистості у теорії Р. Лінтона, Дж. Міда		
7-8.	Самооцінка особистості	4	-
7-8.1. 7-8.2. 7-8.3.	Самооцінка та її види Проблема самооцінки у західноєвропейській та американській психології особистості Проблема самооцінки у вітчизняній психології особистості		
9.	Типології особистості, що ґрунтуються на властивостях індивіда	2	-
9.1. 9.2. 9.3. 9.4.	Психобіологічні, біосоціальні, психосоціальні та психостатичні теорії особистості Типологія Е. Фромма Концепція Х. Айзенка Теорія К. Юнга		
10-11.	Індивідуально-типологічні властивості особистості	4	-
10-11.1. 10-11.2. 10-11.3.	Темперамент особистості Характер особистості Здібності особистості		
	Усього	22	-

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема: Методи дослідження особистості у контексті діяльності соціального працівника

Питання для усного опитування та дискусії

1. Класифікація методів дослідження особистості.
2. Емпіричні методи дослідження особистості.
3. Методи дослідження окремих якостей особистості.
4. Переваги і недоліки емпіричних методів дослідження особистості.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: методологія; методологічні знання; методика; метод; емпіричні методи; психодіагностика.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: методологія як система принципів і способів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності, а також вчення про цю систему. Структура методологічного знання: рівень філософської методології; рівень загальнонаукової методології; рівень конкретно-наукової методології; рівень процедур і методик дослідження. Методика як система методів і процедур, що застосовується у юридичній діяльності. Метод як спосіб досягнення якої-небудь мети, вирішення конкретного завдання, сукупність прийомів і операцій практичного чи теоретичного засвоєння дійсності. Класифікація

методів дослідження особистості. Емпіричні методи дослідження особистості. Методи для дослідження окремих якостей особистості. Прийоми типологізації у вивченні особистості. Переваги та недоліки емпіричних методів дослідження особистості. Проблема достовірності отриманих результатів. Психодіагностика особистості.

Семінарське заняття 2

Тема: Багатовимірність у розумінні особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків.
- 2.2. Рівні розвитку особистості.
- 2.3. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу.
- 2.4. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: особистість; соціальні стосунки; свідомо діяльність; соціальна діяльність; індивідний, суб'єктний, індивідуальний рівні розвитку особистості; інтеракція; переконання; навіювання; наслідування; емоційне зараження; ідентифікація; емпатія; рефлексія.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: багатовимірність у розумінні особистості. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків і свідомої діяльності, системна якість індивіда, що формується в спільній діяльності і спілкуванні. Індивідний, суб'єктний, індивідуальний рівні розвитку особистості. Соціально-психологічні механізми формування і функціонування особистості. Механізм інтеракції. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу (переконування, навіювання, наслідування, емоційне зараження). Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння (ідентифікація, емпатія, рефлексія).

Семінарське заняття 3

Тема: Ціннісно-мотиваційна сфера особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Потреби і мотиви.
- 3.2. Мотивація особистості.
- 3.3. Спрямованість особистості.
- 3.4. Ціннісні орієнтації особистості.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: мотив; потреби; мотивація; зовнішня мотивація; внутрішня мотивація; спрямованість особистості; спрямованість на взаємодію; ділова спрямованість; спрямованість на себе.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: потреби і мотиви як джерело активності особистості. Потреби як механізм, що запускає активність людини. Класифікація потреб. Мотив як усвідомлена потреба, як спонування до активності. Класифікація мотивів. Структура мотиву. Функції мотиву. Мотив і мотивація. Мотивація як процес формування мотиву. Основні мотиваційні утворення. Зовнішня мотивація. Внутрішня мотивація. Спрямованість особистості як система стійких мотивів, що спонукають людину до діяльності (Л. І. Божович). Види спрямованості: спрямованість на взаємодію, ділова спрямованість, спрямованість на себе.

Семінарське заняття 4

Тема: Сфера самосвідомості особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Поняття свідомості у психологічних концепціях.
- 4.2. Функції та структура свідомості.
- 4.3. Психологічна сутність самосвідомості.
- 4.4. Психологічний захист та його види.
- 4.5. Саморегуляція і самоконтроль особистості.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: свідомість; функції свідомості; когнітивний, емоційно-оцінний і вольовий компоненти свідомості; самосвідомість особистості; психологічний захист; рівень домагань; саморегуляція; самовдосконалення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: визначення свідомості. Поняття свідомості у концепціях вітчизняних авторів (Л. С. Виготський, С. Л. Рубінштейн, А. Н. Леонтьєв, Г. С. Костюк). Властивості свідомості. Функції свідомості (відображальна, творча, регулятивно-оцінна, рефлексивна, духовна). Структура свідомості. Психологічна сутність самосвідомості. Взаємозв'язок свідомості і самосвідомості особистості. Генезис самосвідомості. Структура самосвідомості: когнітивний, емоційно-оцінний і вольовий компоненти. Механізми самосвідомості. Ідентифікація, рефлексія, емпатія, децентрація. Поняття про психологічний захист. Види психологічного захисту: витіснення, раціоналізація, проекція, регресія, сублімація та ін. Самооцінка і рівень домагань як центральні характеристики самосвідомості. Види самооцінки і рівня домагань. Умови розвитку самосвідомості. Самопізнання. Саморегуляція і самоконтроль. Самовдосконалення у процесі самовиховання.

Семінарське заняття 5

Тема: Теорії особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Психоаналітична теорія З. Фрейда.
- 5.2. Соціокультурна теорія К. Хорні.
- 5.3. Теорія особистості А. Адлера.
- 5.4. Теорія особистості К. Юнга.
- 5.5. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: психоаналітична теорія; індивідуальна психологія; аналітична теорія особистості; соціокультурна теорія особистості; теорія гуманістичного психоаналізу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Класичний психоаналіз (З. Фрейд): основні концептуальні положення й принципи щодо розуміння особистості. Інстинкти як засаднича рушійна сила поведінки людини. Тривожність. Розвиток особистості: психосексуальні стадії. Положення З. Фрейда щодо природи людини. Практична значущість психоаналітичної теорії. Дослідження несвідомого як психоаналітична терапія. Основні поняття теми: інстинкт, тривожність, психосексуальні стадії, психоаналітична теорія, свідоме, несвідоме, надсвідоме. Теорії особистості в межах нового психоаналітичного підходу (К. Юнг, А. Адлер й ін.). Проблема особистості в індивідуальній психології (А. Адлер). Аналітична

теорія особистості та концепції типу особистості (К. Юнг). Соціокультурна психологія К. Хорні. Особистість в гуманістичному психоаналізі Е. Фромма.

Семінарське заняття 6

Тема: Когнітивні концепції особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Теорія особистості Ж. Піаже.
- 6.2. Теорія особистості Дж. Келлі.
- 6.3. Теорія поля К. Левіна.
- 6.4. Соціально-когнітивна теорія А. Бандури.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: когнітивна теорія особистості; онтогенез особистості; доопераційне мислення; сенсомоторний інтелект; особистісний конструкт; теорія поля; патерн; підкріплення; самопідкріплення; саморегуляція; локус контролю; екстернали; інтернали.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: загальна характеристика когнітивного підходу в психології особистості. Розвиток мислення в онтогенезі особистості (за теорією Ж. Піаже). Сенсомоторний інтелект. Доопераційне мислення. Стадія конкретних операцій. Стадія формальних операцій. Концепція особистісних конструктів (Дж. Келлі). Когнітивно прості особистості. Когнітивно складні особистості. Теорія поля К. Левіна. Життєвий простір особистості. Психологічне оточення. Регіони і кордони. Локомодації. Тимчасова перспектива. Особистість з точки зору теорії наuczіння. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури. Патерни. Наuczіння через моделювання. Спостереження як підкріплення в наuczінні. Непряме підкріплення. Самопідкріплення. Самоконтроль. Самоефективність. Саморегуляція. Теорія соціального наuczіння Дж. Роттера. Потенціал поведінки. Очікування. Цінність підкріплення. Локус контролю. Екстернали. Інтернали.

Семінарське заняття 7

Тема: Гуманістичні концепції особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Психологічна теорія свідомості У. Джеймса.
- 7.2. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса.
- 7.3. Логотерапія І. Франкла.
- 7.4. Екзистенційна теорія Р. Мея.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: гуманістичні теорії особистості; теорія свідомості; потік свідомості; чисте Я; емпіричне Я; фізична особистість; соціальна особистість; духовна особистість; самоповага; рівень домагань; феноменологічна теорія особистості; Я-концепція; людиноцентрована психотерапія; екзистенційна психологія.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: проблема особистості в гуманістичній психології. Ключові принципи гуманістичної психології. Психологічна теорія свідомості В. Джеймса. Потік свідомості. Чисте Я. Емпіричне Я. Фізична особистість. Соціальна особистість. Духовна особистість. Ієрархія особистостей. Самоповага. Успіх. Рівень домагань.

Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса. Тенденція актуалізації як провідний мотив особистості. Я-концепція. Особистість, яка повноцінно функціонує. Самоактуалізація. Людиноцентрована психотерапія. Екзистенційна психологія. Проблема особистості в логотерапії В. Франкла. Сенс життя та свобода вибору особистості. Екзистенційна теорія Р. Мея. «Буття-в-світі».

Семінарське заняття 8

Тема: Теорії розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Теорія мотивації досягнення А. Маслоу.
- 8.2. Теорія мотивації досягнення Дж. Аткинсона.
- 8.3. Теорія мотивації досягнення Д. Макклеланда.
- 8.4. Теорія мотивації досягнення Ф. Хайдера.
- 8.5. Теорія мотивації досягнення Дж. Келлі.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ціннісно-мотиваційна сфери особистості; дефіцитарна мотивація; мотивація досягнення; теорія каузальної атрибуції; ціннісні орієнтації; термінальні та інструментальні цінності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості. Дефіцитарна мотивація й мотивація досягнення (А. Маслоу). Розвиток мотивації в діяльності особистості. Теорія мотивації досягнення успіху й уникнення невдач у різних видах діяльності (Дж. Аткинсон, Д. Макклеланд). Теорія каузальної атрибуції: пояснення особистістю мотивів своєї поведінки і поведінки інших людей (Ф. Хайдер, Дж. Келлі). Самоактуалізація особистості. Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості (М. Рокич). Термінальні та інструментальні цінності.

Семінарське заняття 9

Тема: Поняття про структуру особистості у вітчизняній психології

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Психологічна структура особистості Л.С. Виготського.
- 9.1. Психологічна структура особистості Г.С. Костюка.
- 9.1. Психологічна структура особистості С.Л. Рубінштейна.
- 9.1. Психологічна структура особистості О.М. Леонтьєва.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: особистість; зона найближчого розвитку; структурний підхід вивчення особистості; інтраіндивідна, інтеріндивідна і метаіндивідна підсистеми структури особистості; внутрішньоіндивідна, ятеріндивідна, надятеріндивідна структура особистості.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: структура особистості у вітчизняній психології (Л. С. Виготський, Г. С. Костюк, С. Л. Рубінштейн, К. К. Платонов й ін.). Поняття «зона найближчого розвитку» у теорії Л.С. Виготського. Структурний підхід О. М. Леонтьєва. Інтраіндивідна, інтеріндивідна і метаіндивідна підсистеми структури особистості, а також внутрішньоіндивідна, ятеріндивідна, надятеріндивідна структура особистості (А. В. Петровський).

Семінарське заняття 10

Тема: Діяльнісний підхід до становлення і розвитку особистості у вітчизняній психології

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Діяльнісний науковий підхід Л.С. Виготського.
- 10.2. Діяльнісний науковий підхід О.М. Леонтьєва.
- 10.3. Діяльнісний науковий підхід Б.Г. Ананьєва.
- 10.4. Теорія спрямованості особистості Л.І. Божович.
- 10.5. Теорія установки Д.І. Узнадзе.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: діяльнісний підхід; спрямованість особистості; структура спрямованості особистості; динамічні смислові системи; установки; диспозиції; динамічний тип особистості; статичний тип особистості; варіабельний тип особистості; варіабельно-лабільний тип особистості.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: концепції особистості у вітчизняній психології за діяльнісного наукового підходу (Л. С. Виготський, О. М. Леонтьєв й ін.). Проблема особистості в роботах Б. Г. Ананьєва. Центральний системоутворювальний компонент структури особистості: спрямованість (Л. І. Божович), динамічні смислові системи (Л. С. Виготський), ставлення (В. М. М'ясищев), установки (Д. І. Узнадзе), диспозиції (В. А. Ядов) тощо. Динамічний, статичний, варіабельний, варіабельно-лабільний типи особистості у теорії Д.І. Узнадзе.

Семінарське заняття 11

Тема: Моделі особистості в сучасній українській психології

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Моністична теорія багатовимірного розвитку особистості В.Ф. Моргуна.
- 11.2. Теорія багатовимірного розвитку особистості В.О. Татенко.
- 11.3. Психологічна теорія часу Б.Й. Цуканова.
- 11.4. Теорія життєвого світу особистості Т.М. Титаренко.
- 11.5. Перспективні напрямки наукових досліджень психології особистості в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: моністична теорія багатовимірного розвитку особистості; багатовимірність особистості; суб'єктність особистості; психологічна теорія часу; життєвий світ особистості; самореалізація особистості.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: моністична теорія багатовимірного розвитку особистості у працях В. Ф. Моргуна. Методологічні засади розуміння багатовимірної природи та побудови особистості. Прикладні та прогностичні дослідження на засадах теорії багатовимірного розвитку особистості. Суб'єктність особистості (за В. О. Татенком). Індивід й особистість у психологічній теорії часу Б. Й. Цуканова. Життєвий світ особистості (за Т. М. Титаренко) та стратегії її самореалізації.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Предмет і завдання психології особистості

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 1.1. Психологія особистості як галузь науки.
- 1.2. Актуальні проблеми психології особистості.
- 1.3. Базові поняття психології особистості.
- 1.4. Методи дослідження особистості.

Питання для самоконтролю

1. Що є предметом вивчення психології особистості?
2. Розкрийте основні завдання психології особистості на сучасному етапі.
3. Розкрийте актуальні проблеми психології особистості.
4. Які існують напрями дослідження особистості?
5. Розкрийте зміст базових понять психології особистості.

Тема 2. Сутність поняття «особистість» у психології

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 2.1. Загальна характеристика життєвого циклу розвитку особистості.
- 2.2. Розвиток нервової системи, фізичний, статевий, когнітивний та моральний розвиток.
- 2.3. Психологічні особливості вікових періодів.
- 2.4. Аномальна поведінка і методи психологічної допомоги.

Питання для самоконтролю

1. Які періоди виділяють у життєвому циклі розвитку особистості?
2. Коли розпочинається розвиток нервової системи особистості?
3. Які існують стадії розвитку пізнавальних процесів особистості?
4. Охарактеризуйте життєві кризи особистості.
5. Розкрийте особливості аномальної поведінки особистості.

Тема 3. Теорії особистості у психоаналізі

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 3.1. Теорії особистості у психоаналізі (З. Фрейд, К.-Г. Юнг, А. Адлер, К. Хорні, Е. Фромм).
- 3.2. Гуманістичні теорії особистості.
- 3.3. Когнітивні теорії особистості.
- 3.4. Трансперсональні теорії особистості.

Питання для самоконтролю

1. Які компоненти у структурі особистості визначав З. Фрейд?
Наведіть приклади архетипів за К.-Г. Юнгом.
Розкрийте основні особливості теорії особистості А.Адлера.
4. Розкрийте особливості гуманістичної теорії особистості.
5. У чому полягають особливості трансперсональної теорії особистості?

Тема 4. Рольові теорії особистості. Особистість як сукупність соціальних ролей

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 4.1. Загальна характеристика рольової теорії особистості.
- 4.2. Соціальні ролі у теорії Р. Дарендорфа.
- 4.3. Концепція символічного інтеракціонізму Дж. Міда.
- 4.4. Соціальна роль особистості у теорії Р. Лінтона, Дж. Міда.

Питання для самоконтролю

1. Хто є представниками рольової теорії особистості?
2. Розкрийте зміст поняття «соціальна роль».
3. Які соціальні ролі визначає Р. Дарендорф?
4. Наведіть основні ознаки концепції символічного інтеракціонізму Дж. Міда.
5. Як трактує соціальну роль особистості Р. Лінтон?

Тема 5. Самооцінка особистості

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 5.1. Самооцінка та її види.
- 5.2. Проблема самооцінки у західноєвропейській та американській психології особистості.
- 5.3. Проблема самооцінки у вітчизняній психології особистості.

Питання для самоконтролю

1. Наведіть визначення поняття «самооцінка особистості».
2. На чому ґрунтується концепція Л. Божович?
3. За С. Рубінштейном, як формується самосвідомість особистості?
4. Що є основною рушійною силою прагнення особистості у теорії К. Роджерса?
5. Який напрям терапії заснований К. Роджерсом?

Тема 6. Типології особистості, що ґрунтуються на властивостях індивіда

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 6.1. Психобіологічні, біосоціальні, психосоціальні та психостатичні теорії особистості.
- 6.2. Типологія Е. Фромма.
- 6.3. Концепція Х. Айзенка.
- 6.4. Теорія К. Юнга.

Питання для самоконтролю

1. Наведіть визначення особистості за Е. Фроммом.
2. За Е. Фроммом, що належить до вроджених властивостей особистості?
3. Чим обумовлена різниця індивідуальних характерів у теорії Е. Фромма?
4. Розкрийте основні положення теорії Х. Айзенка.
5. У чому полягає двоїстість природи особистості, за Е. Фроммом?

Тема 7. Індивідуально-типологічні властивості особистості

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 7.1. Темперамент особистості.
- 7.2. Характер особистості.
- 7.3. Здібності особистості.

Питання для самоконтролю

1. Наведіть основні підходи типології темпераменту.
2. Що є основними характеристиками нервової системи?
3. Який вік є сензитивним у формуванні характеру?
4. Які типи характерів визначав К.-Г. Юнг?
5. Наведіть структуру здібностей.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів

Реферат, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). У вступі розкривається місце обраної теми в курсі адміністративного права та

нормативне забезпечення теми. В основній частині розкривається суть обраної теми та аналізуються існуючі проблеми. В кінці реферату підводяться короткі підсумки викладеного дослідження.

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [4, с.7].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – від 10 до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Теми рефератів

1. Диспозиційний напрям в теорії особистості Г. Олпорта.
2. Біхевіористичний напрям в теорії особистості Б.Ф. Скіннера.
3. Соціально-когнітивний напрям в теорії особистості А. Бандури.
4. Соціально-когнітивний напрям в теорії особистості Дж. Роттер.
5. Когнітивний напрям в теорії особистості Дж. Келлі.
6. Гуманістичний напрям в теорії особистості А. Маслоу.
7. Феноменологічний напрям в теорії особистості К. Роджерса.
8. Персонологія Г. Меррея.
9. Стимул-реактивна теорія особистості Е. Толмена.
10. Міжособистісна теорія особистості у психіатрії Г. Саллівана.
11. Екзистенційна теорія особистості І. Франкла.
12. Теорія невротичних потреб особистості К. Хорні.
13. Теорія деструктивної особистості Е. Фромма.
14. Теорія особистості Л.С. Виготського.
15. Теорія особистості О.М. Леонтьєва.
16. Теорія особистості С.Л. Рубінштейна.
17. Теорія особистості А.В. Петровського.
18. Теорія особистості Д.І. Узнадзе.
19. Теорія особистості Г.С. Костюка.
20. Теорія особистості В.М. Мясичева.
21. Теорія особистості Л.І. Божович.
22. Теорія особистості К.К. Платонова.
23. Теорія особистості В.А. Ядова.
24. Теорія особистості Д.І. Ельконіна.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Психологія особистості як галузь науки.
2. Актуальні проблеми психології особистості.
3. Базові поняття психології особистості.
4. Методи дослідження особистості.
5. Загальна характеристика життєвого циклу розвитку особистості.
6. Розвиток нервової системи, фізичний, статевий, когнітивний та моральний розвиток.
7. Психологічні особливості вікових періодів.
8. Аномальна поведінка і методи психологічної допомоги.
9. Теорія особистості З. Фрейда.
10. Теорія особистості К.-Г. Юнга.
11. Теорія особистості А. Адлера.
12. Теорія особистості К. Хорні.
13. Теорія особистості Е. Фромма.

14. Гуманістичні теорії особистості.
15. Когнітивні теорії особистості.
16. Трансперсональні теорії особистості.
17. Загальна характеристика рольової теорії особистості.
18. Соціальні ролі у теорії Р. Дарендорфа.
19. Концепція символічного інтеракціонізму Дж. Міда.
20. Соціальна роль особистості у теорії Р. Лінтона, Дж. Міда.
21. Самооцінка та її види.
22. Проблема самооцінки у західноєвропейській та американській психології особистості.
23. Проблема самооцінки у вітчизняній психології особистості.
24. Психобіологічні, біосоціальні, психосоціальні та психостатичні теорії особистості.
25. Типологія Е. Фромма.
26. Концепція Х. Айзенка.
27. Теорія К. Юнга.
28. Класифікація методів дослідження особистості.
29. Емпіричні методи дослідження особистості.
30. Методи дослідження окремих якостей особистості.
31. Переваги і недоліки емпіричних методів дослідження особистості.
32. Особистість як суб'єкт соціальних стосунків.
33. Рівні розвитку особистості.
34. Соціально-психологічні механізми взаємовпливу.
35. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння.
36. Потреби і мотиви.
37. Мотивація особистості.
38. Спрямованість особистості.
39. Ціннісні орієнтації особистості.
40. Поняття свідомості у психологічних концепціях.
41. Функції та структура свідомості.
42. Психологічна сутність самосвідомості.
43. Психологічний захист та його види.
44. Саморегуляція і самоконтроль особистості.
45. Психоаналітична теорія З. Фрейда.
46. Соціокультурна теорія К. Хорні.
47. Теорія особистості А. Адлера.
48. Теорія особистості К. Юнга.
49. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма.
50. Теорія особистості Ж. Піаже.
51. Теорія особистості Дж. Келлі.
52. Теорія поля К. Левіна.
53. Соціально-когнітивна теорія А. Бандури.
54. Психологічна теорія свідомості У. Джеймса.
55. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса.
56. Логотерапія І. Франкла.
57. Екзистенційна теорія Р. Мея.
58. Теорія мотивації досягнення А. Маслоу.
59. Теорія мотивації досягнення Дж. Аткинсона.
60. Теорія мотивації досягнення Д. Макклеланда.
61. Теорія мотивації досягнення Ф. Хайдера.
62. Теорія мотивації досягнення Дж. Келлі.
63. Психологічна структура особистості Л.С. Виготського.
64. Психологічна структура особистості Г.С. Костюка.
65. Психологічна структура особистості С.Л. Рубінштейна.
66. Психологічна структура особистості О.М. Леонтєва.
67. Діяльнісний науковий підхід Л.С. Виготського.

68. Діяльнісний науковий підхід О.М. Леонтєва.
69. Діяльнісний науковий підхід Б.Г. Ананьєва.
70. Теорія спрямованості особистості Л.І. Божович.
71. Теорія установки Д.І. Узнадзе.
72. Моністична теорія багатовимірною розвитку особистості В.Ф. Моргуна.
73. Теорія багатовимірною розвитку особистості В.О. Татенко.
74. Психологічна теорія часу Б.Й. Цуканова.
75. Теорія життєвого світу особистості Т.М. Титаренко.
76. Перспективні напрямки наукових досліджень психології особистості в Україні.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Актуальні проблеми психології особистості.
2. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса.
3. Теорія спрямованості особистості Л.І. Божович.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 15 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1.	Денна	12	1,0	2,0	2,5	3,5	4,5	5,5	6,5	7,5	8,0	9,0	10,0				

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з таблицею 4.2. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 10 семінарських занять.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	7 тем	Номер теми								Усього балів
		1	3	6	8	10	13	16		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	2	2	2	2	2	2	2		14
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	4								6
	Усього балів									20

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
3. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
4. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.
5. Психология личности: определения, схемы, таблицы / Под ред. А. Белоусовой. К.: Феникс, 2015. 112 с.

Тема 2

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
3. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
4. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.
5. Основы социальной работы: учебник / Отв. ред. П.Д. Павленок. М.: ИНФРА-М, 1997. 368 с.

Тема 3

1. Божович Л.И. Проблемы формирования личности: учебник для студ. вузов. М.: МГУ, 2015. 688 с.
- Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ, К.: КНТ, 2012, 586 с.
3. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
4. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
5. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.

Тема 4

1. Бодалев А.А. Психология о личности. М.: МГУ, 1998. 265 с.
2. Божович Л.И. Проблемы формирования личности: учебник для студ. вузов. М.: МГУ, 2015. 688 с.
3. Психологія особистості: хрестоматія / О.Б. Мельничук, Р.Ф. Пасічняк, Л.М. Вольнова та ін.. К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. 532 с.
4. Реан А.А. Психология личности. СПб.: Питер, 2020. 288 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.

Тема 5

1. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
3. Психологія особистості: хрестоматія / О.Б. Мельничук, Р.Ф. Пасічняк, Л.М. Вольнова та ін.. К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. 532 с.
4. Реан А.А. Психология личности. СПб.: Питер, 2020. 288 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.

Тема 6

1. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ, К.: КНТ, 2012, 586 с.
2. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.

3. Столяренко О.Б. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.
4. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. СПб.: Питер, 2020. 608 с.
5. Теории личности / К. Холл, Г. Линдсей. М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 1999. 592 с.

Тема 7

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
3. Москаленко В.П. Соціалізація особистості: монографія. К.: Фенікс, 2013. 540 с.
4. Москалець В.П. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 292 с.
5. Психология личности: определения, схемы, таблицы / Под ред. А. Белоусовой. К.: Феникс, 2015. 112 с.

Тема 8

1. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
2. Москаленко В.П. Соціалізація особистості: монографія. К.: Фенікс, 2013. 540 с.
3. Москалець В.П. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 292 с.
4. Психология личности: определения, схемы, таблицы / Под ред. А. Белоусовой. К.: Феникс, 2015. 112 с.
5. Реан А.А. Психология личности. СПб.: Питер, 2020. 288 с.

Тема 9

1. Хорни К. Новые пути в психоанализе. М.: Академический проект, 2009. 240 с.
2. Фрейд З. Введение в психоанализ: монография. СПб.: Питер, 2017. 350 с. (1917 перше видання)
3. Фрейд З. Малое собрание сочинений. СПб.: Азбука, 2018. 608 с. (1920 перше видання)
4. Фромм Э. Бегство от свободы. М., 1995. 260 с.
5. Юнг К.-Г. Архетипы и коллективное бессознательное. СПб.: Питер, 2016. 224 с.

Тема 10

1. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии. М.: Наука, 1982. 286 с.
2. Мещеряков Б.Г., Зинченко В.П. Большой психологический словарь. Санкт-Петербург, 2002. 920 с.
3. Москаленко В.П. Соціалізація особистості: монографія. К.: Фенікс, 2013. 540 с.
4. Москалець В.П. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 292 с.
5. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: навч. посіб. К.: ІППО АПН України, 2006. 286 с.

Тема 11

1. Асмолов А.Г. Психология личности. М., 1990. 320 с.
2. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии. М.: Наука, 1982. 286 с.
3. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. СПб.: Питер, 2020. 608 с.
4. Теории личности / К. Холл, Г. Линдсей. М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 1999. 592 с.
5. Теории межличностных отношений и когнитивные теории личности / Г. Салливан, Дж. Роттер, У. Мишел. СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. 128 с.

Тема 12

1. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии. М.: Наука, 1982. 286 с.
2. Олпорт Г. Становление личности: Избр. труды / Под общ. ред. Д.А. Леонтьева. М.: Смысл, 2020. 145 с.
3. Реан А.А. Психология личности. СПб.: Питер, 2020. 288 с.

4. Франкл В. Теория и терапия неврозов. М.: Прогресс, 1990. 154 с.
5. Франкл В. Человек в поисках смысла. М.: Прогресс, 1990. 232 с.

Тема 13

1. Айзенк Г. Структура личности: монография. Москва-Санкт-Петербург, 1999. 320 с.
2. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии. М.: Наука, 1982. 286 с.
3. Фромм Э. Бегство от свободы. М., 1995. 260 с.
4. Юнг К.-Г. Архетипы и коллективное бессознательное. СПб.: Питер, 2016. 224 с.
5. Юнг К.-Г. Психологические типы. СПб.: Питер, 2018. 538 с.

Тема 14

1. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ, К.: КНТ, 2012, 586 с.
2. Маслоу А.Г. Мотивация и личность. СПб.: Питер, 2002. 478 с.
3. Мещеряков Б.Г., Зинченко В.П. Большой психологический словарь. Санкт-Петербург, 2002. 920 с.
4. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. СПб.: Питер, 2020. 608 с.
5. Теории личности / К. Холл, Г. Линдсей. М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 1999. 592 с.

Тема 15

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.
3. Кацавец Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
4. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.
5. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: навч. посіб..К.: ІППО АПН України, 2006. 286 с.

Тема 16

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ, К.: КНТ, 2012, 586 с.
3. Москалец В.П. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 292 с.
4. Психологія особистості: хрестоматія / О.Б. Мельничук, Р.Ф. Пасічняк, Л.М. Вольнова та ін.. К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. 532 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.

Тема 17

1. Божович Л.И. Проблемы формирования личности: учебник для студ. вузов. М.: МГУ, 2015. 688 с.
2. Костюк Г.С. Избранные психологические труды. М.: Педагогика, 1988. 365 с.
3. Психологія особистості: хрестоматія / О.Б. Мельничук, Р.Ф. Пасічняк, Л.М. Вольнова та ін.. К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. 532 с.
4. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: навч. посіб..К.: ІППО АПН України, 2006. 286 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.

Тема 18

1. Варій М.Й. Психологія особистості: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
2. Калина Н.Ф. Психология личности. М.: Академический проект, 2015. 214 с.

3. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб.. К.: Алерта, 2021. 134 с.
4. Мітіна С.В. Психологія особистості. К.: Ліра-К, 2020. 274 с.
5. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: навч. посіб..К.: ІППО АПН України, 2006. 286 с.

Обліковий обсяг – 1,8 ум.др.ар

